СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 38. Джерзі Сити, Н. Дж., четвер, 15-го лютого 1940. No. 38. Jersey City, N. J., Thursday, February 15, 1940. VOL. LXVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВІЙСЬКА З УКРАЇНИ НА ФІНЛЯНДІЮ

ВАШИНГТОН. — Вашингтонські урядові кола одержали звідомлення з Европи, зокрема з Совєтів і західньо-українських земель, у яких говориться, що Совєти приготовляють розгром Фінляндії і посилають на Фінляндію величезні маси військ з України і Білоруси. Геройзм і добру зброю фінів Совєти думають перемогти масою людського матеріялу. Всі залізничі лінії, а навіть моторові шляхи в Україні завалені військом. Та хоч Совєти висилають маси війська з України, проте вони не ослабляють своїх залог здовж румунської границі. Ті залоги виносять коло пів міліона війська. Знавці кажуть, що причиною, чому так спішно Сталінові, щоб закінчити війну з Фінляндією, є те, що аліянти накопичують на Близькім Сході військо і готові вдарити на Совєти з полудня.

В тих звідомленнях також говориться, що Совєти забрали з західньо-українських земель усе що можна було забрати, і під оглядом продуктів там положення дуже загострене. Ціла залізнича сітка на тих землях, внаслідок пересунень совєтських військ, для цивільного населення цілком недоступна.

ПОЗИЧКА ФІНЛЯНДІЇ УХВАЛЕНА В СЕНАТІ.

ВАШИНГТОН. — Позичка Фінляндії у висоті 20 міліонів долярів перейшла в сенаті 49 голосами проти 27. Перед голосуванням відчитано лист від секретаря Кордела Гола, в якім той говорив, що американський уряд не задумує примінити до Фінляндії і Росії та до Японії і Китаю свого невтральностевого закону, вважаючи їх формально далі „мирними державами". Вкупі з ухваленою позичкою для Фінляндії сенат ухвалив 20 міліонів також для Китаю.

ПРЕЗИДЕНТ ЇДЕ НА ВАКАЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт поїде незадовго на вакації. Як звичайно, він виїде котримсь военним кораблем на полудневе море і там ловитиме рибу. Та коли в попередніх роках він наперед заявляв про місце і корабель, на якім задумує їхати, тепер чомусь про те мовчить і на запити не відповідає. З собою на корабель президент візьме трьох представників пресових бюр. Їх звіти до газет президент сам буде переглядати і цензурувати.

ПОЛІЦАЇ НЕ ВДОВОЛЕНІ ЗО СЛІДСТВА.

НЮ ЙОРК. — Нюйорські поліцаї не задоволені зо слідства, яке зарядив комісар Валентайн у порозумінні з посадником Ля Гвардією над тим, чи котрий поліцай не належить до „християнського фронту", чи якої іншої переворотної організації. Поліцаї кажуть, що це є втручування в їх приватне життя. Припускають, що на 19 тисяч нюйорських поліцаїв від 500 до 1,000 належать до „християнського фронту".

ЗАГРОЗА ДЛЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

ВАШИНГТОН. — Адмірал Старк сказав перед конгресовим комітетом засобів, що головна команда американської фльоти є переконана, що Европа стоїть перед загрозою такої війни, яка захопить кожний кусок Европи. А в сполуці з напруженням на Далекім Сході ці егрозить світовою війною, в яку може бути вмішана й Америка. Адмірал Старк говорив, що нині Америка є краще озброєна, ніж була в 1914, але загальне положення таке, що їй грозить більша небезпека, ніж грозила в 1914 р. Тому Старк закликав комітет, що привернув повну суму в буджеті на зброєння, зокрема на розбудову фльоти.

Також президент Рузвелт висловив надію, що конгрес приверне повну суму на розбудову фльоти, та що небаром можна буде приступити до будови двох величезних воєнних кораблів по 45,000 тон місткости.

АМЕРИКАНЦІ ПРОТИ ПОМОЧИ ЯПОНІЇ.

НЮ ЙОРК. — Бюро публічної опінії під директорством д-ра Гелопа робило розшуки серед громадянства над справою, як американці відносяться до американської політики в Китаю. Із запитаних 75% відповіли, що Америка повинна припинити продаж Японії таких продуктів, які помагають їй провадити війну в Китаю. 25% відповіли, що дотеперішня політика добра.

ПРЕЗИДЕНТ ЗА СВОБОДУ СЛОВА.

ВАШИНГТОН. — На пресовій конференції президент Рузвелт заявив, що свобода слова, яка дозволяє критикувати навіть демократію, є найкращою запорукою для існування цеї демократії. Президент відкинув думку одного журналіста, що Америка повинна виховувати людей у демократичнім дусі на тім сам лад, на який виховують у Німеччині, Італії та Совєтах в тоталітарнім і диктаторськім дусі.

СПРОБА ЛІНЧУ

БОЛТІМОР. — У містечку Снов Гил стейту Меріленд юрба напала на місцеву вязницю, щоб видобути звідти негрів, замішаних у вбивство одного тамошнього фармера. Прочуваючи клопіт, вязничні власті головного винуватця забрали і вивезли. Проте юрба напала на тюрму, розбила її і добула звідти дві чорні жінки, теж замішані в те вбивство. Змінена поліція видерла юрбі тих жінок з її рук.

ВИБРАВ ДОБРИЙ ЧАС СПАТИ

Молодий, 22-літній злодійчук, що вже має за собою немалий кримінальний рекорд, закрався крізь розбиту шибу до ювелірського склепу і там почав викрадати дорогі речі. Наладувавши кишені, він почув нагле омучення. Не думаючи довго, він вибрав шевелику шуфляду і там примістився, щоби переспатись. А ле коли проснувся, вже було рано, а над ним стояла поліція і власник склепу. Злодій подав своє назвище — Ірвінг Килимник. Запитаний, чому положився спати, відповів просто: „Я був сплячий".

НЕ ПОМІГ НАГЛЯД

Нервово хора жінка, 48 літ, Гільда Габерман, грозила чоловікові, що відбере собі життя. Чоловік відмовляв її від того і стеріг, щоб вона справді не виконала погрози. Але коли над раном Габерман на хвилину здрімнувся, Гільда пішла до умивальні і там на краватці чоловіка виконала свою погрозу. Як Габерман пробудився, вже було по всьому.

БРИЛКА ЗОЛОТА ЗА ПЕРЕВІЗ ЛІТАКОМ

Урядовці МкКензі Повітряної Обслуги в Едмонтоні заявляють, що одержали від одного майнера брилку золота, як заплату за перевіз літаком з Едмонтону до Єловнайф. Сталося це перший раз в історії цеї повітряної компанії, що вона одержала золото як заплату за перевіз. Футра одержувала вона вже нераз за такий перевіз.

ЧЕСНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ

Англійський едмонтонський щоденник пише таке про чесність української жінки:

„24-літня українська жінка показала правдивий різдвяний дух чесноти, знайшовши і звернувши власникам пуляреc, у якім було 45 долярів. Ця українська жінка потребує грошей сама. Вона мешкає з чоловіком у шеку в північним Едмонтоні. Можливо, що вона не буде мати сама виставних Різдвяних Свят, як інші, одначе вона є щаслива і чесна".

Описля говориться, що згадана жінка знайшла пуляреc у бизнесовій частині міста. Забравши пуляреc додому, вона при посередництві поліції звернула його молодій парі, яка відповідно її винагородила.

НЕЛЮДСЬКИЙ СИН

У Гамилтоні, Онт., засуджено 31-літнього Дж. Лувіса на шість-місячну тюрму за те, що він побив свою сліпу матір, яка будила його що рана і радила йому шукати праці. Вона одержувала його з 20 долярів пенсії. Її невпинна просьба так розлютила його, що він попав у злість і побив її кулаками. Судя приказав злочинцеві не вертатись додому матери по скінченні кари.

ВИГАСЛІ ВУЛЬКАНИ НА БІГУНІ

Експедиція адмірала Ричарда Бирда відкрила низку вигаслих вульканів у підбігуновій околиці, названій Бирдом „Мала Америка". Бирд робить досліди над тими околицями в імені Америки, затвердивши власність над ними для американської нації.

ЗНАЙШЛИ НЕЖИВУ ДИТИНУ В ШУФЛЯДІ

Поліція пильно прослідкує справу вбивства новонародженої дитини, яку знайдено в шуфляді комоди в однім домі у Торонті, де підчас останніх 5 місяців перебувала її мати. Лікарі зізнали, що дитина вродилася живою. Мати знаходиться тепер у шпиталі, критично хора, але сподіваються, що вона видужає.

АРЕШТУВАЛИ ЩЕ ДВОХ „ПОЛИТИШЕНІВ"

НЮ ЙОРК. — Судові власті арештували ще двох продажних політикерів з Тамені Голу: Вилема Соломона, лідера 17 дистрикту, і Чарлза Мюленса, бувшого асистента стейтового контрольора. Суд закидає їм продажність і хабарництво.

ПРО „РУМУНСЬКІ ЗВІРСТВА"

БУДАПЕШТ. — Мадярщина зачала нову кампанію в справі „румунських звірств над мадярами в Трансильванії". Кажуть, що це щось означає та має звязок з воєнними подіями, що наступлять.

ЯК ДАСТЬ СОБІ РАДУ?

ЛОНДОН. — „Дейлі Телеграф" пише, що підсекретар стейту Велес матиме тяжкий горіх до згризення у своїй місії. Наприклад: Поляки з кардиналом Глеондом кажуть про німецькі морди в окупованій німцями Польщі, а німецький уряд видає книгу про польські мордування німців. Знову німецький ґенерал-губернатор Франк заявляє, що „польське населення тепер задоволене й щасливе". Як у тім всім визнається Велес?

ЧЕСЬКІ ЛЕТУНИ У ФРАНЦІЇ

До цього часу у Францію втекли з Чехії 600 летунів. Більшість їх після німецької навали втекла до Польщі, а звідти перебралися ріжними способами до Франції.

ЗМЕНШАТЬ ЗАСІВ ПШЕНИЦІ В АВСТРАЛІЇ

Коли в нас зима, то в Австралії літо. І саме тепер росте в Австралії нова пшениця. Обчисляють, що цієї зими жнива в Австралії видадуть коло 182 і пів міліона бушлів пшениці. А що через війну Австралія не має великого збуту на пшеницю, то буде мати велику надвишку збіжжя на складі. Тому ходять тепер поголоски, що провінціяльні премієри Австралії будуть мати наради, щоб зменшити засів збіжжя на наступний рік.

ФІНЛЯНДІЯ ГОТОВА НЕ ВИДЕРЖАТИ ПОСТІЙНОГО СОВЄТСЬКОГО НАСТУПУ

ГЕЛЬСІНКІ. — Не можна надіятися цілковитих неможливостей, а тимсамим і того, щоб мала Фінляндія могла видержати зо своїм невеликим військом і малими воєнними засобами дальші наступи Совєтів, що кожного дня висилають у бойові лінії нові й свіжі куріні та нове число повзів. Таке передають американські кореспонденти і зазначують, що Фінляндія потребує негайної великої допомоги. Совєти виставили тепер проти неї нові, величезні маси війська, яке наступає як день так ніч.

Карелія Верденом.

Ідуть тепер у Карелії такі завзяті бої, що, як пишуть кореспонденти, їх можна порівняти хіба тільки з боями, що зводились минулої світової війни під Верденом. А дехто твердить, що йде там завзятіша боротьба від тої, що велася на французькій землі в найтрагічніших хвилях минулої світової війни. Совєтські жовніри гинуть тисячами і десятками тисяч, але це нічого не значить, бо день за днем надходять свіжі транспорти жовнірів. Яка це боротьба, пізнати ще по тім, що з совєтського боку впало впродовж 24 годин 300,000 гарматніх стрілен.

ШВЕЦІЯ ГОТУЄТЬСЯ ПРИЙМАТИ ФІНСЬКИХ ЗБІГЦІВ.

СТОКГОЛЬМ. — Шведські воєнні знавці є того переконання, що Фінляндія довго не видержить совєтського наступу, якщо Совєти нагромадили аж 20 дивізій, як це кажеться. По пролом Лінії Манергайма Совєтам піде легко. В такому випадку маси фінів будуть шукати захисту. Швеція надіється, що їй прийдеться приняти до 1,500,000 фінських утікачів, що будуть рятуватись утечею перед совєтськими переслідуваннями. Покищо Швеція постійно далі висилає своїх добровольців до Фінляндії до боротьби з Совєтами.

ЗАВЗЯВСЯ СКОРО ВИГРАТИ.

МОСКВА. — Сталін зарядив безоглядну офензиву в цілі проломання Лінії Манергайма. Вона не припиниться, покіи ціль не буде осягнена, не зважаючи на те, скільки це не коштувалоб людських утрат. Це діється ще й тому, що Совєти готуються до нових воєнних операцій на Близькому Сході.

НАЦІСТИ ЗАБИРАЮТЬ СОЦІЯЛІСТАМ ЇХНІЙ КЛИЧ.

БЕРЛІН. — Націстична пропаганда розпочала новий наступ. І то проти капіталізму, закликуючи до цього всіх робітників світу. „Робітники всіх країв, включно з робітниками Англії й Франції, єднайтесь", каже Роберт Лей, голова „Німецького Фронту Праці". І твердить, що їхнім спільним ворогом є „англійсько-жидівські демократичні великі фінансисти". Теперішню війну Лей називає „війною тих, що володіють грошем проти праці, а тимсамим і проти робітників" і тому робітники повинні обєднуватись. І то робітники цілого світу, щоб знищити „владу англійського капіталізму".

СТРАШНА СТУДІНЬ В ЕВРОПІ.

АМСТЕРДАМ. — З усіх країв Европи доносять про такі морози, яких історія не записала. Між іншим панує велика студінь у Карпатах і Басарабії. В Мадярщині занотовано 20 замерзлих осіб.

ЧИ ТІЛЬКИ ДЛЯ ЗІБРАННЯ ІНФОРМАЦІЇ?

РИМ. — Доносять з Лондону, що американський підсекретар стейту Велес буде поінформований британським урядом про всі детайлі й тайни, звязані з війною і евентуальним замиренням. Премієр Мусоліні й італійський міністер заграничних справ Чано приймуть Велеса зараз по його приїзді. Також і з Ватиканом буде розмова. З того всього заключають, що подорож Велеса матиме поважніші наслідки. Вона готова започаткувати мирові переговори.

„ЩАСЛИВИЙ БЕРЕЗЕНЬ".

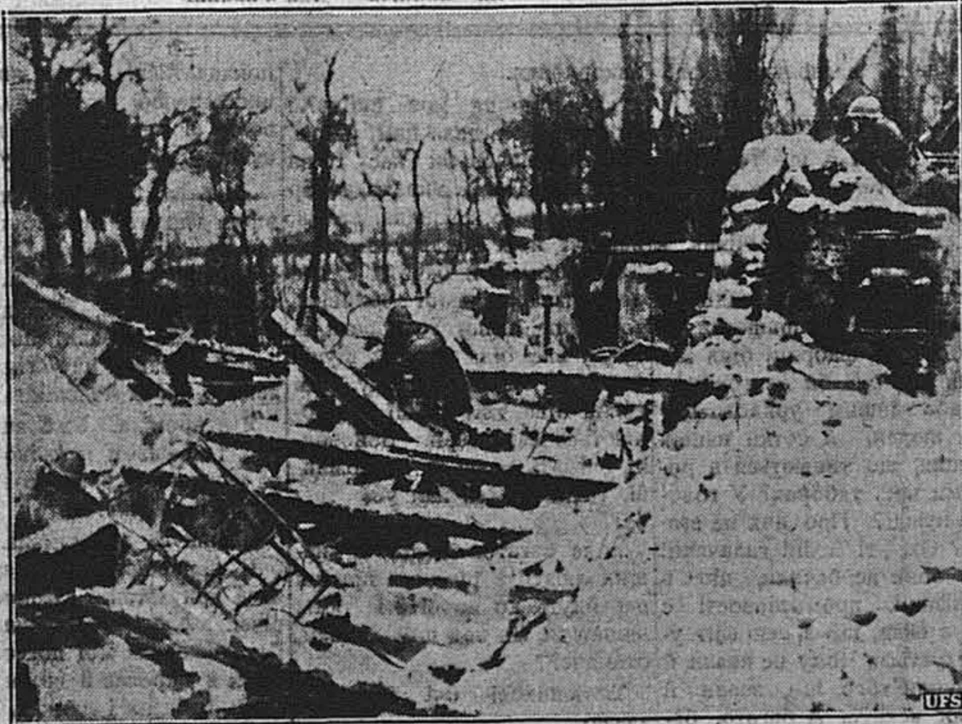
ПАРИЖ. — Таким вважають французи цей місяць для Гітлєра. І тому надіються, що в березні він готов зарядити великий наступ на західньому фронті. Це заключають між іншим і з того, що німці підкопуються під французькі укріплення. Значить, що треба надіятися, що війна на суші буде вестись тепер іще зпід споду. Але французи і на це приготовані. Вони теж підкопуються. . .

ПОДІБНО, ЯК НАЦІСТИ.

МОСКВА. — Совєти далі втокмачують своїм підданим, що вони є „опікунами поневолених і визискуваних" і провідниками у „боротьбі з капіталізмом". Тим виправдують війну в Фінляндії.

Проти Злучених Держав.

Про поїздку Велеса до Европи в справі миру совєтські газети пишуть, що це така сама поїздка, якою була подорож полковника Гавза за Вилсона. Він поїхав у справі замирення, а скріпив війну. Але пише „Труд", саме цього бажають собі американські білонери.

СНІГ НА ФРОНТІ.

Одна з перших світлин, що дісталалася до Злучених Держав із Західнього Фронту. Французькі жовніри розглядають становища поза Лінією Мажінота саме по випаді снігу.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО РОСІЮ

У своїй промові до Американського Конгресу Молоді, що зібравсь у Вашингтоні й начисляє коло 4,000 делегатів, президент Рузвелт сказав не лише молоді, але й цілому американському населенню, ба й цілому світові зовсім ясно й без обиняків, як американський уряд відноситься до війни між Росією й Фінляндією.

Ужив він як нагоду до цеї заяви предложену на конгресі молоді резолюцію, щоб американський уряд не дав Фінляндії ніякої фінансової допомоги, а зате вжив цих фондів на допомогу безробітним і незаможним в Америці. Президент назвав цю резолюцію, а головно її арґументацію, чистою ляпаниною, опертою на незнанні. Проти неї він подав факти:

„Ось існує в північній Европі мала република. Република, що безсумнівно бажає лише задержати свою власну територіяльну й адміністраційну цілість. Хто лише має якісь претенсії на здоровий розум, не може повірити, щоб Фінляндія мала якісь злі наміри на цілість советського союзу.

„Американська публична опінія на 98% є за Фінляндію та заходи фінів здержати наїзд на їх землю. ...Америка хоче їм помогти позичкою або даниною, щоб вони врятували своє життя. Щоб советський союз за це видав війну Злученим Державам, це хіба найдурніша думка, яку я колинебудь чув за 58 літ свого життя. Щоб ми пішли з війною проти советського союзу, це таксамо дурна думка".

Щоб молодіж, прислухуючися до його промови, не подумала, що це говорить заскорузлий ворог Росії, президент Рузвелт пригадав молоді ще інші факти:

„Понад двацять літ тому, як більшість з вас іще була досить молодими дітьми, я мав найглибшу симпатію до російського народу. В молоді дні комунізму я признавав, що багато провідників у Росії несли освіту й краще здоровля, а понад усе давали кращу нагоду життя міліонам, котрої до неї не пускали темнота й рабство під царським режимом... Я вірив, що Росія сама розвяже свої питання й уряд остаточно стане миролюбним, народнім урядом зо свобідними виборами, урядом, що не буде нападати на цілість сусідніх держав.

„Ці надії нині розбиті, або зложені до магазину. Советський союз керується нині диктатурою, диктатурою, такою абсолютною, яку лише можна в світі стрінути. Вона звязалася з іншою диктатурою, і напала на дрібну державу, що хоче жити в мирі як демократія, і до того ліберальна, далеко вперед передбачуюча демократія".

Зо слів президента Рузвелта виразно видно симпатії до Росії. Тому російській диктатурі буде подвійно важко зігнорувати слова президента Рузвелта.

Е. Онацький (Рим).

ІТАЛІЯ І ВІЙНА

Італія ще не бере участи в війні. Вона чекає, згідно з висловом Мусоліні, „із зброєю в руках", себто готова виступити що хвилини, колиб того вимагали її інтереси. На щастя, покищо її інтереси вимагають від неї не вступу до війни, але, навпаки, найінтенсивнішої акції на користь миру. Цю італійську акцію на користь миру можна би було поділити на дві частини:

1) Дипльоматична акція, скерована на осягнення давньої цілі Мусолініевої політики — пакту чотирьох великих держав, Англії, Франції, Італії та Німеччини, для врятування західньої цивілізації від східньо-московської небезпеки. Ця акція обмежується тепер до часописної полеміки, що намагається виказати всю абсурдність теперішньої війни, і, бодай у ближчому часі, не має жадних виглядів на успіх.

2) Друга акція Італії скерована на забезпечення і консолідацію миру серед тих европейських держав, що залишилися досі поза конфліктом. Тут мається на увазі головно Балкани, загрожені Німеччиною з півночі і Советами зо сходу. І тут ця акція Італії зустрічає чималі труднощі, але в цілому має деякі й поважні успіхи. Труднощі полягають у тих залишках версальських побудовань, що викликають сильні тертя між Румунією з одного боку і Мадярщиною, мазункою Італії, з другого боку. Як відомо, Румунія, після версайського миру отримала колишню мадярську провінцію Трансильванію з двома міліонами мадярів (приблизно). Тепер Мадярщина хотілаб мати їх назад. І подібно тому, як поляки допомогли німцям нищити Чехословаччину, накинувшися, мов ті хижі звірі, на злощасний маленький Тешин, щоби потім, у свою чергу, стати жертвою німецького нападу, так і Мадярщина була вже готова, на випадок нападу Советчини на румунську Басарабію, напасти негайно на Румунію з другого боку.

Італія, не вважаючи на всі свої симпатії до Мадярщини і на всі свої зобовязання супроти неї у відзисканні її давніх земель, відразу зрозуміла небезпеку, що нависла над Балканами і зрештою над усією Европою, і дуже переконливо порадила Мадярщині відкласти свої претенсії на зручніший час, обіцяючи в свою чергу Румунії й усім іншим країнам допомогу проти большевиків. Супроти такої переконливої поради Мадярщина мусіла заговорити більш мирно. Тепер іде позалаштункова інтенсивна праця над знайденням такої формули, яка моглаб створити в південно-східній Европі один суцільний фронт миру, що був би скерований фактично не тільки проти Советчини, але і проти Німеччини. Бо хоча зовнішньо Італія залишається в приязні і союзі з Німеччиною, то в середині цього союзу все сильніше чути тріск звязків, що рвуться. Ви вже знаєте з офіційної промови міністра Чяна перед італійським парляментом, що політичний договір між Німеччиною й Советчиною був для Італії великою несподіванкою. Він зруйнував попередній антикомінтернський пакт і не міг не відбитися на німецько-італійських відносинах. Потім прийшов хижацький напад Москви на Фінляндію, напад, що в ньому всі симпатії Італії по стороні Фінляндії, тимчасом, як офіційна Німеччина підтримує „справедливість" московських апетитів. Як відомо, в останніх днях виникло навіть велике непорозуміння між Італією й Німеччиною, що затримала транспорт італійської зброї, висланий до Фінляндії. І нарешті існує питання тієж таки Мадярщини, що почувається постійно загроженою від Німеччини.

Треба зрозуміти, що сучасна війна — це перш за все війна за нафту, без якої не можуть функціонувати ані літаки, ані повзи чи інші роди автомобілів та воєнних машин. Сучасна армія — це перш за все армія моторів, що потребує нафти. Для Німеччини, яка власної нафти не посідає, питання постачання нафти — це питання життя і смерти. Це правда, що Советчина зобовязалася постачати нафту Німеччині, і це була одна з головних причин німецько-советського союзу. Але Советчина сама тепер опинилася — дуже несподівано для себе, бо вона надіялася в кількох днях закінчити фінляндську справу — у в і й н і і п о т р е б у є таксамо багато нафти. Крім того засоби сполучення і перевозу в Советчині все були і залишаються надалі катастрофальні. Отже треба думати про інші джерела постачання. Не треба бути дуже далекозорим, щоби побачити ті джерела в Румунії... Але наважитися на Румунію, це значить знову таки порушувати той фронт миру, що його ретельно будує Італія, це значить поширювати площу війни на все нові европейські країни, на все нові европейські народи, цебто, знову таки перекреслювати все те, над чим працює Італія.

З другого боку, не треба забувати й того, що Англія і Франція таксамо дуже добре розуміють вагу нафти для сучасної війни, і, не відчуваючи самі браку в нафті, намагатимуться робити все можливе, щоби позбавити цієї життєвої рідини своїх ворогів. Для цього у них є тільки одна можливість: відрізати від Росії бакинський нафтовий район. Для того в Малій Азії вже зібравсь великий французький і англійський експедиційний корпус під командою ґенерала Вейґанда. І знов таки, саме з огляду на ту загрозу, що нависла над бакинською нафтою, загрозою тим реальнішою, що німці тепер зовсім не вірять у боєздатність советських військ, і їх спроможність відбити англьо-французький плянований напад — тим більше зростає вага нафти румунської. А тут знову... і т. д.

З усього вище наведеного можемо пізнати, скільки правди в тих офіційних італійських заявах про те, що Італія кожної хвилі може опинитися в війні, хоча вона дуже тієї війни не хоче, і все продовжує інтенсивно працювати над влаштуванням всесвітньої виставки, плянованої в Римі на 1942 рік.

Але, як би там не було, ми вже той лодих війни відчуваємо. Маємо вже картки на каву і на цукор. Маємо вже навіть предовгі і нудні хвости, що стоять... за тими самими картками. До кави мені зрештою байдуже, але скількість цукру, що видається на кожного, дошкульно мала, бо пів кіля на місяць, себто приблизно по три чайні ложечки на день! Це ще — перші ластівки! За ними, кажуть, прийдуть іще інші...

ЯК Є В УКРАЇНІ ПІД СОВЕТАМИ

(Подає УКРАЇНТАГ на підставі советської преси).

Большевицьке господарювання.

Згідно з повідомленням київських „Вістей", ч. 277 з 4. грудня 1939 року, на засіданні Центрального Комітету Комуністичної Партії (большевиків) України стверджено:

1) „Що вивозка цукрових буряків по УРСР проходить зовсім незадовільно.

2) „Що збирання бавовнисирцю, просушка і здача проходять дуже незадовільно.

3) „Що внаслідок недостачі уваги до питань паливопостачання і використання місцевих видів палива ми маємо тепер незадовільний довіз палива і відсутність достатніх запасів палива на зиму.

4) „Що хід закупівель хліба і соняшника, особливо по Кіровоградській, Ворошиловградській, Сумській, Полтавській, Сталінській, Харківській, Винницькій, Миколаївській, Камянець-Подільській областях і Молдавській Автономній Радянській Соціялістичній Республиці — незадовільний.

5) „Що хід заготовок і відвантаження картоплі продовжує лишатись незадовільним.

6) „Що виконання пляну заготовки і відвантаження, а також закладки овочів на зиму, особливо капусти, моркви і цибулі, залишається незадовільним".

Коротче кажучи, найвищий політичний орган „Радянської України" ствердив, що ні одна з тих господарських справ, які були розглянуті на засіданні Центрального Комітету, не стоїть задовільно.

Центральний Комітет розглядав також постанови Одеського та Полтавського Обласних Комітетів у справі рішень райкомів та міськкомів про виключення з лав Комуністичної Партії (большевиків) України.

Тимчасом, щоби не виявляти фактів розкладу комуністичної Партії, „Вісті" обмежуються у цій справі коротким повідомленням, що „Центральний Комітет ухвалив відповідні рішення".

Занепад Донбасу та експльоатація робітників.

Вже давно і всім (крім платних большевицьких агентів) відомо, що ні одна країна на світі не експльоатує в такий нелюдяний спосіб робітника, як це робить большевицька „робітничо-селянська" влада, бо ніде так мізерно не оплачують праці робітника, як у Советському Союзі і що нарешті ніде нема таких поганих житлових умовин і такого поганого харчування, як у „щасливій" країні Рад, у царстві „любимого" Сталіна.

Цю жалюгідну дійсність ствердив у своїй промові на 2-му зїзді спілки робітників кновугільної промисловости Донбасу такий великий большевицький ас, як товариш М. М. Шверник.

Виголошену ним 23-го листопаду 1939 року промову київські „Вісті" подають у числі з 3-го грудня, і то з завуваженням, що подають її в скороченні, отже після солідної большевицької цензури і після виелемінування усіх тих прикрих правд, які не вигідні советській владі.

Тимчасом і після цього ця промова дає дуже сумну картину катастрофального стану Донбасу і стверджує не менш сумний стан донбасівських робітників.

У редакційній статті з 4. грудня 1939-го року київські „Вісті" признають, що „Донбас — основний постачальник палива для промисловости і транспорту".

Щож каже про цей „основний постачальник" товариш М. Шверник?

„Донбас не додав країні в цьому році понад 4 міліони тон вугілля" (Одна тона важить 16,000 кільограмів).

„Борг, який лічиться за гірниками, і зокрема за гірниками Донбасу, відбивається на всьому народньому господарстві".

„На шахті ч. 1-біс, Криворіжжя, „з 15 врубових машин працює тільки 9. На шахті ім. ОДПУ з 37 врубових машин на I./VIII, 1939 р. працювали тільки 22 машин. З усіх наявних у Донбасі на I./VIII, 39 р. 2,082 машин не працювали 437 машин".

Тепер, у звязку з війною, безладдя в Донбасі, очевидячки, значно збільшилося.

В який спосіб та в якому розмірі висмоктує советська влада робітників, видно з таких уступів у промові М. Шверника:

„Для того, щоб на шахті імени М. І. Калініна, біля Горлівки, державний плян виробітку був виконаний, треба, щоб норми виробітку забійщиками виконувалися не менше як на 150%.

„На шахті ч. 8. тресту „Артемвугілля", щоб виконати державний плян вуглевидобутку, робітники повинні виконувати норми в середньому не на 150%, як на шахті імени М. І. Калініна, а на 190%.

На шахті ч. 17—17 біс, для того, щоб виконати державний плян вуглевидобутку, треба виконувати норми виробітку на 150%, на шахті ч. 1-біс Криворіжжя — на 140%.

„Як що взяти Донбас у цілому, то для виконання державного пляну вуглевидобутку треба, щоб усі робітники камяновугільної промисловости виконували норми на 160%".

Тимчасом навіть встановлену советським рабовласниками норму виконати робітникові не під силу, а тому, що оплата цієї каторжної праці мізерна і не дає змоги робітникові вижити, то місцева адміністрація (не зважаючи на ризико кари згори) робить приписки до заробітної платні.

„До таких приписок, каже товариш М. Шверник, очевидно, так звикли, що вони не викликають ніякого обурення".

Шверник і ті, що в неможливий спосіб визискують советського робітника, цим, звичайно, обуряються і для того, щоб заставити напівголодного робітника виснажувати себе непосильною працею, виявляють неабияку спритність.

Для цього вони заводять соціялістичні змагання, ударні кампанії та так звану „стахановщину".

Щоб не вмерти з голоду, люди примушені працювати понад силу.

Тимчасом і ці методи починають крахувати, бо від січня 1939 року — каже тов. Шверник — кількість стахановців зменшилася на 5,899 чоловік, а майстрів вугляя першої кляси — на 809 чоловік".

Виходилоб, що для дальшої експльоатації робітника треба придумувати якісь нові засоби. І, очевидячки, большевицькі фахівці від визиску їх придумують. **А покищо вони транспортують до Донбасу „визволених" українців з Галичини, з Волині та Полісся.**

„Плинність робочої сили — признається тов. Шверник — на шахтах Донбасу досі ще не ліквідована.

„Одна з причин плинности робочої сили в тому, що господарники і профспілкові організації мало дбають про створення для робітників умов, які забезпечують їм підвищення кваліфікації і задоволення їх житлово-побутових потреб".

А далі про ці конечні потреби та про розмір їхнього задоволення нібито робітничою владою говориться ще більш виразно:

„На шахті імени Калініна мені розповідали, що в магазинах кілька днів не було цукру.

„Повинен бути також заведений порядок у їдальнях і буфетах. Треба добитися того, щоб у їдальнях і буфетах був асортимент страв, який задоволяв запити шахтярів".

Отже большевицька господарка валиться, а робітники з советських підприємств тікають і, очевидячки, з нетерпінням очікують, коли нарешті завалиться і сама советська влада, щоб раз на все покінчити з муками.

Початок війни, в яку встряли й большевики, є і початком кінця большевицького режиму в Совдепії.

І в большевицьких колхозах негаразд.

Київські „Вісті" ч. 276 з 3-го грудня 1939 року в передній статті: „Колгоспам — ви-

Клявдія Бобикевич.

У ТІНІ ГЕРОЇВ

(Спомин з недавньо минулого).

30)

А склади заліза, а виріб шкір?... Це все в жидівських руках від соток літ! На цілу вашу Галичину не маєте, чуєте, пані, ні одної української аптики, а моглиб і мали би бути в кожнім містечку по 2 до 3! Самі лише порахуйте, які тяжкі міліони помандрували в кишеню чужих, ворожих елементів! Чиж галичани не могли ще перед війною цьому всьому зарадити? Чиж не мали таки самі вільности й права як чехи?... Чомуж не зробили в себе так, як вони? Чому не йшли їх шляхом?... А що гірше, галичани бували в них у гостині. Відвідували їх славні виставки домашнього і фабричного промислу й бачили своїми очима їх добробут, їх розвій на кожнім кроці, їх владу і взірцеву орґанізацію! Чиж не є це наглядні признаки крайньої неспосібности, що бачили й... не наслідували їх? Чиж це не сліпота? Чиж маю їх за це любити?... Але всякі партії, що роздроблюють наші сили, то буйно розвиваються в Галичині. На це був і час і гроші і... воля. Чиж не так?"...

„Отамане, те все належить уже до минулости. Ми справді досить пізно, але всежтаки провиділи. Мусите признати, що тепер наші люди самі кидаються до всякого зарібку. Шукають його на кожнім кроці, вишукують усі можливості. Навіть засновують фабрики".

Отаман лише махнув рукою.

„Так пізно! А що то могло бути вже тепер? Уже сьогодні? Яка неописана економічна сила, що має таке значіння в світі, має все перший голос у політиці! От що. Я не сидів би на ласці у вас, а працював би може в якій фабриці біля машини, або був би книговодом — або іншим урядовцем у своїх людей. А сотки таких старшин, що тиняються з родинами по... таборах? У голоді та нужді? Про них не згадати? Ох, ті сліпі галичани! Чому вони не бачили, що в орґанізації, промисловості велика сила, що з нею світ уже рахується. Чому не знали й не бачили того, що знали й бачили чехи?... А багато, багато років наперед!"

„Тепер бачимо. Все буде як у чехів, лише треба ще трохи пождати. Але воно всежтаки буде" — підбадьорювала я закордоння.

„І чиж не на моє вийде?... Добру науку дала нам війна, чого не навчив би нас і за сотні літ. Там, в Україні, терор московського наїзника, зайди, навчить моїх земляків ненавидіти москаля й бачити в нім, не близького собі чоловіка, товариша, а лютого ворога. А тут, у вас, біда навчить шукати всіх способів зарібку. Чим гірша біда, тим кращі виробляються характери. Войовничі, завзяті, палкі та видержливі. Таких людей нам усе треба!"

„Але багато, багато з наших людей з ріжних причин перейдуть до ворогів і там... лишаться. Ви над цим думали, отамане?"

Тютюникові очі замигали злісно.

„Я це сам бачив. Зрадники! Та не думайте, що можемо жаліти за ними. Відійшла лише полова. Самі хиткі елементи, що на них не було як покладатися. Нам лишилося чисте зерно, що здобуде собі волю. Я маю сильне переконання, що ще її побачу".

„Я рада, що ви з таким довірям глядите в майбутність і що ви... вже скінчили з жалем до галичан", сказала я.

„Я скінчив?... Помиляєтеся. Мушу вам сказати, що я ваших галичанок іще гірше не люблю, як їх чоловіків!"

Я оторопіла. Уже знов на нас, тим разом на жінок? Чи ще не вичерпався запас із закидами на моїх галичан?

Я глянула на отамана. Його очі наповнилися ненавистю, наче при згадці неприємних річей... Але і в мені закипіло. Галичанки — мої посестри. З ними я виросла й виховувалася. Я в їх ідеях і думках.

„Ах, є ще щось?... Щось нове?" — скрикнула я й чула, що мені робиться гарячо з досади.

(Дальше буде).

сококваліфіковані кадри" пишуть:

„У цілому ряді районів України до навчання масових колгоспних кадр поставилися байдуже. Наприклад у Дніпропетровській області ще й досі не укомплектовано школи трактористів, де повинно навчатися 1,050 бригадирів тракторних бригад, комбайнерів та їх помічників, шоферів і ін. У покровській школі шоферів замісць 240 чоловік навчається 145, а в межівській школі тракторних бригадирів вчиться 41 чоловік, замісць 120. У школах колгоспних кадр на відділах підготови агротехніків, зоотехніків і ветфельшерів лишається 600 вакантних місць.

„Не можуть похвалитися організацією навчання колгоспників і в Одеській області. У Благоєвському районі в школі колгоспних зоотехніків замісць 230 чол. навчається 86, а в Спартаківській школі ветеринарних фельдшерів замісць 240 чол. — 97. Такі райони як Врадіївський, Головаківський, Мостківський і Троїцький не відрядили на курси жадного чоловіка.

„На жаль, у Харківській області стан з підготовою масових колгоспних кадр поставлено незадовільно. В облземуправлінні вважають, що в області працює 4,206 ріжних гуртків, де вчиться 44,120 чоловік. Але як працюють ці гуртки, тут нічого не знають. Фактиж з місць свідчать, що в ряді районів навчання не організовано, що є випадки, коли курсанти, через несприятливі умови, кидають учобу. Наприклад у Берестовенківській Моторно - Тракторній Стації за останній час залишили курси 6 чоловік, у Близнюківській Моторно - Тракторній Станції — 3 чоловіка".

Додавати до цих повідомлень „Вістей" нічого не доводиться. Виразнише ствердити советську безпорадну дійсність — тяжко.

Радянський транспорт.

У київських „Вістях" ч. 279 з 8-го грудня 1939 року товариш С. Власенко пише:

„Колгоспи нашого району мають 45 автомашин з загальним тонажем 76 тон.

„Понад половина машин стоїть тепер через технічні неполадки.

„В колгоспі „Новий мир" автомашина „ГАЗ-АА" перебувала на капітальному ремонті в травні. В листопаді вона знову попала на капітальний ремонт, хоч пройшла всього 11,000 кільометрів.

„Автомашина „ГАЗ-АА", з колгоспу „Нове Життя", пройшла лише 3,000 кільометрів і стала на ремонт.

„Деж причини такої поганої роботи колгоспного автопарку? Вони полягають, між іншим, і в тому, що колгоспні шофери не одержують технічної допомоги. Механіки Мьторно-Тракторних Стацій зовсім не приділяють уваги роботі автомашин. Частина автомобілів, довший час простоює через відсутність запасових частин, хоч їх міг би виготовити досвідчений слюсар.

Так виглядає „зразкова" советська транспортова господарка.

В СПРАВІ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСУ

В суботу, 10. лютого 1940, відбулися в Джерзі Сіті, Н. Дж., наради Координаційного Комітету „Обєднання" з представниками Передконгресової Конференції, що відбулася в Клівленді в днях 14 і 15 січня 1940. Наради відбулися згідно з умовою, заключеною в Клівленді, що Координаційний Комітет і представники Передконгресової Конференції мають зійтися на спільні наради тоді, коли чотири головні запомогові організації не погодяться щодо організації й програми конгресу американських українців.

Обговривши стан справи Американсько-Українського Конгресу, наради в Джерзі Сіті ствердили, що з заяв У. Н. Союзу, У. Р. Союзу, Провидіння й У. Н. Помочи виходить, що між ними є далі ріжниці щодо способу скликання конгресу, як і його цілі. У. Н. Союз і У. Н. Поміч є за те, щоб конгрес скликували всі запомогові й центральні українські народні установи, та щоб вислані українськими товариствами делегати вибрали на конгресі на час війни Верховну Репрезентацію Американських Українців для оборони права українського народу на власну, самостійну, соборну і народоправну державу. У. Р. Союз і Провидіння станули на тому, що скликаний конгрес не має вибирати такої Репрезентації, а має бути тільки спільною маніфестацією американських українців у справі України. Далі вони станули на тому, що теперішні обставини вимагають, щоб конгрес скликували і його переводили тільки головні запомогові організації, які повинні виготовити плятформу і програму конгресу, яку мають приняти ті, що хочуть узяти в конгресі участь. А як малиб уже бути допущені інші центральні організації до участи в організуванні конгресу, то без Організації Відродження України і Союзу Гетьманців Державників.

Взявши повище під увагу, члени Координаційного Комітету „Обєднання" і Передконгресової Клівлендської Конференції рішили, що Конгрес Американських Українців відбудеться так, як був проголошений. До участи в ньому є далі запрошені всі національні українські організації. Конгрес буде надалі, згідно з тим, як було проголошено, маніфестацією зорганізованого американсько-українського громадянства в справі визнання незалежної й народоправної України як конечної вимоги замирення Европи, а також буде вибрана на нім і Репрезентація Американських Українців, що керуватиме в часі теперішньої світової війни акцією американських українців у справі оборони права України на самостійне життя.

Супроти того, що переговори з головними запомоговими організаціями, як і Клівлендська Передконгресова нарада, забрали багато часу і тепер нема змоги відбути Конгрес, що був проголошений на дні 16 і 17 березня в Ню Йорку, дата конгресу буде змінена. А можливо і місце конгресу, бо передбачається відбуття конгресу в місті Вашингтоні.

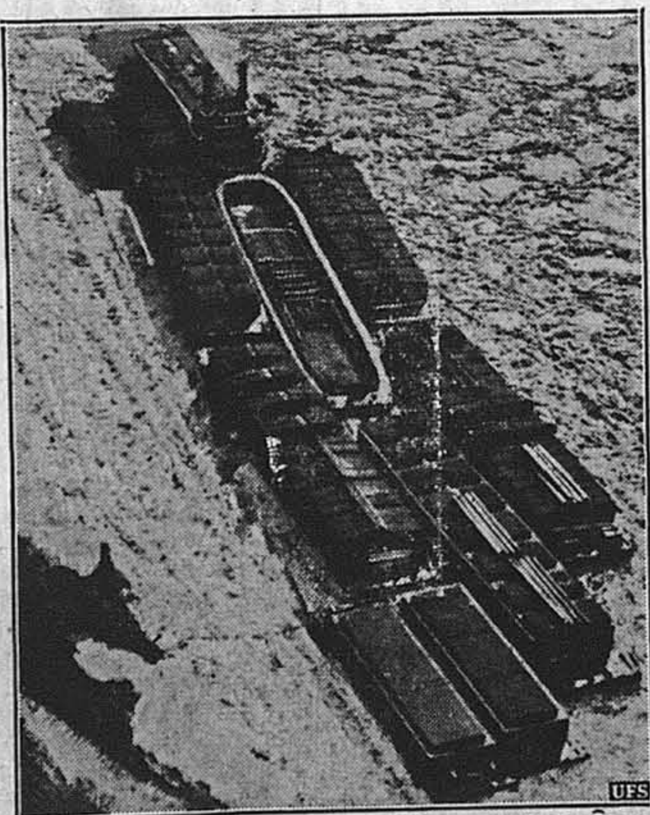
Усі ці справи будуть остаточно вирішені на нарадах представників центральних українських народніх установ, які відбудуться в Філядельфії, Па., 24. лютого 1940. Згадані організації дістали окреме запрошення. На тих нарадах буде вибраний Конгресовий Комітет, який займеться остаточною підготовою конгресу. Цей Конгресовий Комітет буде складатися з представників, назначених для цеї цілі тими українськими народніми центральними установами, що згідні йти разом і відбути конгрес для маніфестації й вибору одної Репрезентації Американських Українців. Запрошення на наради у Філядельфії підписують в імені Координаційного Комітету „Обєднання" і Клівлендської Передконгресової Конференції такі особи: д-р Володимир Ґалан, ред. Степан Шумейко, адв. Іван Кузь, адв. Іван Панчук.

ЗА КООРДИНАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ „ОБЄДНАННЯ":

Д-р В. Ґалан, Р. Слободян, М. Хандога, адв. М. Пізнак В. Шабатура, С. Шумейко.

ЗА ПЕРЕДКОНГРЕСОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ В КЛІВЛЕНДІ:

Адв. І. Кузь, Адв. І. Панчук.

ЗАМКНЕНІ ЛЕДОМ.

Коло міста Карутсвил, у стейті Мізурі, лід на ріці Місісіпі замкнув вантажний кораблик, що тягнув кілька вантажних барж.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

НА РІЖНІ ТЕМИ

ОДИНОКИЙ ... ПОЛЬСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК.

Ґазети подають заяву одинокого правного представника польського народу.

Прислано її в Америку з Берліну, де він, видно, тепер знаходиться. Запевняє він у цій заяві, що полякам знаменито живеться під німецькою владою.

Є цим одиноким законним представником польського народу Ганс Франк, що його Гітлер іменував генерал-губернатором Польщі.

Як можна догадуватися, поляки певно відмовлять Гансові права вважатися представником польського народу, принаймні не законним і принаймні не одиноким. Одначе проти польських закидів є поважні протизакиди: адже не так це давно польські старости окупованих поляками українських земель говорили як одинокі законні представники населення тих земель.

БУВШИЙ ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД.

Коли в розмові між Гансом Франком і ґазетярами зайшла мова за польський уряд, Франк сказав з гаряча:

„Я заявляю, що ті люди винні за нужду польського народу, нужду таку велику, що вона аж становить міжнародній злочин".

Тут мабуть уже є заява, з котрою згодиться навіть польський уряд у Парижі.

ДВА ЗАКОННІ УРЯДИ.

Каже Ганс Франк, що уряд у Берліні встановив його говорити як одинокий законний представник польського народу в Польщі.

У Парижі є інший уряд, котрий за одинокого правного представника польського народу визнають французи й англійці.

Кожна воююча сторона говорить во своїм власним представником польського народу.

Я І Я.

Якась студентка Сиракюзького університету завдала собі труду й обчислила, скільки разів приходить слово „я" в промовах керівників ріжних держав.

Показалося, що Гітлер говорить про себе раз на кожні 53 слова, Мусоліні раз на 83 слова, президент Рузвелт раз на 100 слів, французький премієр Даляціє раз на 23 слова, а англійський премієр Чеймберлин раз на 249 слів.

Коли тепер знаємо цей факт, то треба би ще знайти оцінку цьому фактові. Себто: що це саме значить, що Гітлер уживає слова „я" так часто, а премієр Чеймберлин розмірно так рідко? Чи це значить, що Гітлер усе думає про себе, а Чеймберлин дуже рідко? Чи це значить, що Гітлер хоче себе хвалити, а Чеймберлин ні? Чи це значить, що Гітлер часто вирішує справи, а Чеймберлин рідко?

Здається, що замало ще сказати, скільки разів хтось уживає слова „я": треба би либонь іще розслідити, в якому звязку даний провідник уживає цього слова. Замітив хтось там нібито про англійський правопис: „Англійці все пишуть „я" великою буквою, а „ви" („ю") малою".

ДЛЯ СПОКОЮ?

Німецький уряд забрав під охоронну опіку" кількасот чеських провідників.

Під цим, як можна догадатися, розуміється арешт.

Уряд подав, що він думає в цей спосіб гарантувати собі спокій у Чехії.

Цікаво, чи настане цей спокій. Як буде, то мабуть не від того, що арештовано кількасот провідників, а від того, що німці представляють у Чехії силу.

СТОЛІТТЯ ПОШТОВОГО ЗНАЧКА

Недавно минуло сто років від появи першого поштового значка. Перший раз його кинено в обіг дня 10. січня 1840. року в Англії, яка перша може сьогодні похвалитися цією оригінальною думкою й винаходом. Правду кажучи, вже з половини сімнацятого століття існував у Франції звичай „білета", який оплачувано за несення пошти. Одначе від „платного білета" до поштового значка був іще немалий крок. Його переступив англієць сер Рональд Ґіл, якому впала думка стягати наперед оплату за лист. До того часу, в Англії гроші побирано не від видавця листів, а від приймача-адресата. Це потягнуло за собою чималі інциденти, а то й неприємності для поштової обслуги. Щоб оминути непогодування й сварки обох сторін (надавців і отримувачів), сер Рональд Ґіл предложив англійському урядові думку продавати за невеликий гріш (1. пенні) спеціяльні коверти, які собою задоволяли як одних так і других. Його ідея знайшла невдовзі добрий ґрунт. Публика приняла коверти з цікавістю. Заохочений цим, сер Ґіл у скорому часі проектує уже самий поштовий значок, із образом королевої Вікторії, яким лекше й практичніше можна було заступити офіціяльну коверту. Уряд приняв і цей проект, і таким то чином появляється на світ перший начок.

За прикладом Англії ідуть невдовзі два швайцарські кантони (Ціріх і Берн), а за ними Бразилія, Фінляндія, князівство Баль, Злучені Держави й острів св. Моріса. В свою чергу, Франція адоптує значок у 1849. році, переводячи в себе поштову реформу. Перший поштовим значком, у ціні 20 сантимів, був значок із обличчям Ксерес.

Сьогодні нема такого краю, який не належав би до міжнародного поштового союзу. Всі краї посідають свої власні значки, де мистецтво йде дуже часто вкупі з винахідчивістю раси й краю, на велику втіху збирачів значків — філятелістів, які нераз платять величезні суми за рідкі „окази". Королем філятелістів до недавна був американець Артутр Гінд, якого збірка поштових значків мала вартість кілька міліонів долярів. Наприклад, перший значок, що появився на острові св. Моріса, коштував його 750,000 франків (на французькі гроші), значок Бермудів (з тогож самого року) таку саму суму, а ґвінейський значок (англійської колонії) понад 900,000 франків. Ціна останнього піднеслася в останніх місяцях до суми півтора міліона!

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206., відбудуться в неділю, 18. лютого, в годині 1. пополудні, в церковній галі, 74 Ґаріс Еве. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. Кожний член обовязаний заплатити свої вкладки кожного місяця начас. Також проситься членів, щоб вписували своїх дітей до У. Н. Союзу. — Іван Кокольський, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Збори Сестр. Любов, від. 177., відбудуться в неділю, 18. лютого, в годині 2. пополудні, в Укр. Клюбі, 18 Пілґрім стр. Кожний член і члениця обовязково має явитись на ці збори, бо є дуже важні справи до полагодження. Проситься членів, котрі мають нових членів в ряди У. Н. Союзу, привести їх з собою на збори. З неприявним на зборах членом поступиться згідно зо статутом. — Ф. Лучка, предс.; А. Патикевич, кас.; С. Саска, секр.

ПРОТОКОЛ

ВОСЬМОГО КОНҐРЕСУ „ОБЕДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ".

(Докінчення)

(9)

VIII. Ухвалення резолюцій.

Голова резолюційної комісії, п. Т. Свистун, відчитує низку резолюцій у справі Всеукраїнського Конґресу в Америці, в справі Вашинґтонського Бюра та зприводу братовбивчої війни, яку ведуть в Америці такі часописи як „Народна Воля" та „Січовий Клич".

(Резолюції були друковані в „Свободі" чч. 284 і 285 з 1939 р.)

Резолюцію в справі Всеукраїнського Конґресу одноголосно принято, а над дальшими справами велася дискусія.

Д-р В. Ґалан: Хто вдержує тепер Вашинґтонське Бюро?

Д-р О. Грановський: Його заложено старанням ОДВУ й „Обеднання" й з тих орґанізацій ідуть на це гроші.

М. Мурашко: Одначе треба тепер подумати, як має ця справа йти далі.

О. Малицький: Цю справу повинні ми відложити аж до Всеукраїнського Конґресу, а вибране ним верховне тіло має занятися дальшим удержанням бюра.

Д-р Л. Мишуга: Може краще, щоби бюро перебрало „Обеднання" вже тепер, очевидно до остаточного вирішення Всеукраїнським Конґресом.

Проф. О. Грановський: Думаю, що внесок п. Малицького на місці. Я прихиляюся до того, щоб його полишити без змін аж до Всеукраїнського Конґресу.

М. Пізнак: Тимчасом „Обеднання" повинно видати заклик до українських громадян в Америці, щоби посилали жертви на цю ціль.

Проф. О. Грановський: Даю внесок, щоби проголосувати над тою, справою так, що Вашинґтонське Бюро існує дальше, аж до скликання Всеукраїнського Конґресу.

О. І. Гундяк: Тільки щоби бюро не друкувало більше брошур німецькою мовою.

Д-р Л. Мишуга: Не знаю, до чого ви це говорите. Бюро ніколи не друкувало нічого німецькою мовою.

(Внесок проф О. Грановського, піддержаний кількома голосами, одноголосно проходить).

А. Маланчук: В справі резолюції щодо „Народньої Волі" й „Січового Клича" скажу те, що, на мою думку, ми не повинні виносити осуду.

М. Пізнак: Я пропоную приняти так, як це є.

Проф. Грановський: Хоч ми є дуже толерантні, проте мусимо сказати правду в очі.

А. Маланчук: Найвищий час, щоб тромадянство пізнало, хто сіє незгоду й розбиває наше орґанізоване життя.

О. Яремко: Соціялісти також приготовляють свій конґрес.

І. Кузь: Наші соціялісти з Дітройту сказали, що вони готові прилучитися до загального Всеукраїнського Конґресу в Америці.

О. І. Гундяк: Не треба виступати проти тих двох ґазет.

В. Душник: о. Гундяк має милосердя там, де не треба. Коли „Січовий Клич" називає цілий Конґрес „Обеднання" провокацією, то о. Гундяк не бачить тут причин, чому ми повинні публично осудити тих, хто ширить незгоду й хаос.

Е. Лякович: Дехто думає, що коли якась орґанізація називає себе українською, то мусить бути зараз доброю. На жаль, так воно не є. По ділах мусимо судити як людей так і орґанізації.

І. Клок: Раз мусимо скінчити з розбивачами нашого життя. Чи вже мало ми були терпеливим, одначе що з того вийшло? Піддержую резолюцію.

(Внесок М. Пізнака, щоб приняти резолюцію, проходить більшістю голсоів. Чотири делеґати були проти резолюції).

М. Леськів: Чи не добре, щоб Конґрес вислав телеґраму до французького уряду в справі насильного втягування українців до польського леґіону в Франції?

Д-р В. Ґалан: Не думаю, що варто нам тут про це говорити. Це справа міжнародньої політики.

IX. Вибір уряду „Обеднання".

Р. Слободян виясняє, чим керувалася виборча комісія при назначуванні кандидатів на уряд. М. Леськів відчитує імена кандидатів.

Після того розвелася довша дискусія над справою, скільки мають вибрати урядників до головного уряду „Обеднання". Деякі делеґати пропонують, щоб лишити вільні місця для представників з усіх більших стейтів. Це й перейшло. Також принято до відома, що й дієцезії, якщо захочуть, можуть вислати по двох представників до уряду „Обеднання".

До ширшого уряду „Обеднання" ввійшли: М. Мурашко, Д. Галичин, пані Л. Ворончак, д-р Л. Мишуга, проф. О. Грановський, Е. Ляхович, Ю. Павчак, М. Пізнак, В. Душник, В. Череватюк, М. Данильченко, Е. Кривень, пані А. Ваґнер, д-р С. Демидчук, д-р В. Ґалан, Т. Свистун, пані С. Галичин, І. Кузь, О. Малицький, Р. Смук, А. Маланчук, В. Гречук, Г. Герман, М. Леськів, А. Мельник, Р. Ляпіка, С. Шумейко, пані П. Онищук, В. Буката, Д. Слободян, І. Робертс, панна О. Ликтей, Й. Марко, Д. Фенканин, М. Елько, П. Захарчук, пані А. Гладун, І. Чайківський, пані М. Герман, М. Близнак.

До екзекутиви ввійшли: М. Мурашко, голова; заступники: проф. О. Грановський, І. Кузь, Р. Смук, О. Малицький, М. Пізнак; д-р Л. Мишуга, рек. секретар; його помічник, С. Шумейко; Д. Галичин, фін. секретар; д-р В. Ґалан, скарбник; контрольна комісія: Т. Свистун, А. Маланчук, І. Робертс, пані А. Ваґнер і панна О. Ликтей.

Збори закінчено відспіванням національного гимну.

За президію 8-го Конґресу „Обеднання":

Роман Смук, голова; **Анна Середа, Омар Е. Малицький,** заступники; **Володимир Душник, Микола Шустакевич,** секретарі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 175., відбудуться в неділю, 18. лютого, в годині 12:30 точно, в У. Н. Домі на Мартін ул. Проситься членів прийти начас задля того, що галя по другій годині буде занята іншим підприємством. Рівнож кожному членові повинно залежати на тім, щоби наш відділ зростав в членство, а то дуже легко можна зробити, коли кожний член того схоче. Таксамо маємо обговорити, кілька справ дуже важних, котрі кожного члена повинні заінтересувати. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 245., вибрало на річних зборах, котрі відбулися 31. грудня 1939. року, слідуючий уряд: Й. Квасній, предс.; В. Кушнір, заст.; О. Палажій, фін. секр.; Петро Лещук, кас.; В. Трух, доглядач хорих; В. Кушнір Ф. Єдлінська і К. Квасній, контр. Напоминається членів, що збори надалі відбуваються в третю неділю по першім. На річних зборах ухвалено 25 долярів на Укр. Дім, котрий тепер розпочали будувати. Шановні члени, коли маєте дітей, котрі ще не вписані до У. Н. С., то старайтеся їх в цім році вписати. Нагороди за зорґанізування нових членів надальше буде платити У. Н. Союз. — Олекса Палажій, фін. секр., 544 Home Ave., Trenton, N. J.

САВТПОРТ, КОНН. Місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84., відбудуться в неділю, 18. лютого, точно в годині 3. пополудні, в У. Н. Домі, 279 Кінгсгайвей Вест. Отже проситься всіх членкиць і членів, місцевих і позамісцевих, прибути начас і справи, які будуть на деннім порядку, полагодити. Поважані Союзовці, не дивіться, щоби самі урядники відділу робили всю роботу, але приходіть і радьмо всі так, щоби було добре і для нас в місцевости і для головного уряду У. Н. Союзу. Мусимо всі знати, що наш відділ побільшив о досить велике число нових членів, отже є дуже важні справи до полагодження, а іменно вибір делеґата на всеукраїнський конґрес і інші. Прийдім всі начас. — Микола Гайда, предс.; Іван Сендзік, кас.; Петро Дудко, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Місячні збори Бр. св. Кирила й Методія, від. 86., відбудуться в неділю, 18. лютого, зараз по Сл. Божій, в парохіяльній школі при Ривер ул. Між іншими важними справами буде також справа делеґата на всеукраїнський конґрес. Отже проситься о якнайбільше число членів приявних на цих зборах. — Секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239., відбудуться в суботу, 17. лютого, точно в год. 8. ввечір. Біжучі справи буде полагоджувати секретар від год 7. ввечір. Багато важних справ до полагодження, тому приявність кожного члена обовязкова. — Уряд.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЛЯДІС КЕПУРА

відомий тенор, що виступить в опері Монюшка „Галька" в Мекка Темпел у Ню Йорку в неділю, 18-го лютого.

Добра згода.

Адвокат (до чолвіка): Чого собі бажаєте?

Чоловік: Чотів би дістати сепарацію.

Адвокат (до жінки): А чого пані бажають собі?

Жінка: Також хочу сепарації.

Адвокат: Алеж, панство, якщо між вами така згода, то чогож вам розходитися? Йдіть додому й жийте далі спокійно.

ТАРЗАН І ВОҐНІ ТОРУ

(91)

Д-р Вонґ з радости затирав руки. Йому знов удалось намовити королеву на один плян. Цей раз плян полягав у тому, що королева заявила перед боротьбою між Мунґом і Тарзаном, що переможець дістане в нагороду як дружину Дженету. А зробила це королева тому, бо вона була певна, що Мунґо переможе Тарзана.

В той сам час Тарзан, Юкаг, Дарно і Пері заходились біля чищення стайні, в якій стояли величезні слони столиці Тору. Це була дуже тяжка робота. Крім того дуже небезпечна. Бо серед слонів знаходились такі, що були неосвоєні і при кожній нагоді вони мстились на людях за свою неволю. Перед ними треба було берегтись.

Деякі зо стаєн були порожні. В інших ревіли слони, що аж дрижала земля. Вони висували свої довгі труби і пробували когонебудь ними захопити. Хто необережно підійшов до них, то миттю груба труба оперезала його так, що треба було його поспішно рятувати. Деколи і рятунок приходив запізно.

Один зо слонів виглядав грізніше від усіх інших. Він разураз ричав, натискав чолом браму і висував велику трубу. З острахом оминали його торські сторожі, з таким же острахом споглядаючи на команданта тої сторожі, Рутанґа. Рутанґ ухопив за костур і, вручивши його Тарзанові, сказав: „Іди до того слона і втихомир його".